

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 19. šte. „Slov. Gospodarja“.

1888.

10. maja.

5.

Kaj počenja Lavantinsko Cecilij. društvo?

1. Zunanja podoba.

Po zimi l. 1887 se je v Mariboru združilo pet duhovnikov v posvetovanje, kako pri nas cerkveno petje vzboljšati. Našla se je dvojna naravna podlaga ter je dajala nado do dobrega vspeha. Vsi udje tega zborovanja so pričali, da je naše ljudstvo še v ogromni večini verno in pobožno; vera in pobožnost pa slonite na pokorščini pod cerkvenimi zapovedmi. Na drugi strani se je povdarjalo, da naši verni kristijani kaj radi pobožne pesni pojejo: pobožno pa jim je vse, kar le govori o Mariji, ne gledé, ali se glas strinja z besedo ali ne. To naravno podlago vernosti in posluha po resničnih in modrih načelih gojiti bi obrodilo sad pravilnega cerkvenega petja.

Pa katera načela so resnična in modra? Odgovor: Le taista, ki slonijo na cerkvenih tleh. Odbor je toraj skušal pravila po drugih že potrjenih sestaviti, kakor bi se prilegala našim razmeram ter jim je tudi pridobil potrjenje od naše cerkvene gosposke.

Pri pičem številu 18 udov se je dne 13. marca l. 1887 obhajal prvi občni zbor ter volil predsedništvo za 3 leta. Društvena pravila so se razposlala po celi škofiji: „Slov. Gospodar“, „Slovenec“ in „Glasbenik“ so prinesli vabilo, društvu pristopiti; prevzvišeni kn. šk. ordinarijat je društvo duhovščini priporočiti blagovolil ter še naročil, se posebej pri duhovskih zborovanjih o njem posvetovati.

To vse so bile milosti za društvo, ter so mu prinesle v prvem letu 100 udov; izmed njih 12 ustanovnikov. Vseh dohodkov je društvo imelo fl. 445·14, vseh stroškov pa 285·11, ostaja še gotovine fl. 160·03.

Društvo mora za ta ugodni vspeh I. leta prav hvaležno biti, ter svoje ude prositi, naj mu ostanejo zvesti. Ako se zamore društvo le tri leta zanašati na letnino 100 udov, potem se je ukoreninilo. Obstanek mu je zagotovljen.

2. Udje Lavant. Cecilij. društva.

Cecilijanskemu društvu za Lav. škofijo so do konca leta 1887 pristopili in vplačali p. n. gospodje: Orožen Ig., Kosar Fr., Herg L., Ogradi Fr., dr. Iv. Križanič, Ostrožnik A., dr. Feuš Fr., Manich P., Hribovšek K., dr. Kukovič A., dr. Mlakar Iv., Heber Fr., Satter A., dr. Pajek J., Meško Al., Venedig V., Neimenovan (po gosp.

župniku v Zdolah), P. Rešek H., Flek J., Jeraj J., Matek M., Bohinc J., Gmajner K., Dupelnik Gr., Klančnik J., Hribernik J., Voh J., Fišer Ant. ml., Hrastelj Fr., dr. Muršec J., Jurčič J., Caf J., Gaberc Mart., Zdolšek Fr., Žičkar Jož., Šlander Ant., Haubenreich Al., Fišer Ant. st., Sinko J., Kozinc J., Dekort J., Sovič J., Cajnkar J., Kos Al., Krušič Jak., Šijanec Al., Majcen Ferd., Vraz Ant., Zupančič Jak., Sorglechner Jož., Krener Iv., Erjavec P., Hudovernik L., Mikuš K., Črnko M., Globočnik Fr., Zdolšek Andr., Janežič Fr., Pignar Fr., Lajh K., Schmid J., Ribar Ant., Brelj Fr., Par Val., Dovnik Fr., Čížek J., Ferk Fr., Jeretin Tom., Stoklas Mat., Ripšl K., Kunej Jan., Tombah J., Vizovišek Fl., Fröhlich Ant., Jaric K., Dečko Al., Vraz Jan., Spende Jan., Hajšek Ant., Juri Ben., Pihler Sim., Košar Jak., Petan Fr., Altman Jož., Bezenšek J., Skuhala Pet., Jazbec Ant., Mraz Tom., Gajšek K., Repič A., Rom Ign., Mikuš Fr., Vošnjak L., Kralj Jož., Zmazek Fr., Schwarz Fr., Šuta R., Kačičnik G., Vrečko Mat., Meško Jak., P. Prus St.

3. Notranja podoba.

Ako je slednji začetek težak, velja to tam tem bolj, kjer se mora ledina orati. To delo opravlja dosedaj Cecilijansko društvo.

Naj goji ljudsko petje v slovenskem in nemškem jeziku, zato je nakupilo potrebnih pesmaric: 100 Hosana, ki stanejo s knjigo za orglje 64 fl., 80 Cecilija, trdovezane 63 fl., treba je bilo pripraviti raznega orodja, knjig in muzikalij za pevsko šolo.

Posrečilo se je društvu, pri c. kr. dežel-nem šolskem svetu dovoljenje dobiti za lastno pevsko šolo. Šola se je otvorila 11. maja ter sredi julija zopet sklenila. V teh malih dneh ni mogoče bilo pevcev izgojiti, pač pa se je toliko doseglo, da se je polje spoznalo.

Dečki so šolo radi obiskovali, ter upamo z njimi kaj dobrega doseči; Bog le daj spret-nih učiteljev. Pa ta šola podučuje v nemškem jeziku; ustanoviti pevsko šolo s slovenskim je-zikom še dozdej ni bilo mogoče. Društvo pa je razpisalo 4 daril po 30 gld. za tiste organiste, ki podučujejo po cerkveni pesmarici „Cecilija“. Le obžalovati se mora, da društvena blagajnica ni mogla vsem 15 gospodom, ki so se z dobrimi spričevali oglasili, darila priznati.

Tudi pismeno je došlo nekoliko vprašanj,

kojim se je po najboljši vesti ustreglo. To je bilo direktno delo društveno.

Pri tej priložnosti si štejejo v dolžnost tudi to objaviti, kar se je indirektno po društvu storilo.

Na prvem mestu stoji tu razprava o cerkvenem petju, ki se je uradno od prevzv. kn. šk. ordinarijata objavila v sklepnem zapisniku pastirskih konferenc za l. 1887. Tam ste izlasti dve naročili imenitni za društvo: rabiti cerkveni pesmarici Cecilija in Hosana; in pa pri petih opraviilih odpevati v koralnih respensorijih.

To dvojno cerkveno naročilo dejansko izpeljati, bo ena prvih dolžnosti Cecilij. društva.

Na drugem mestu zamoremo naznaniti, da prodirajo Cecilij. ideje v razne Mariborske šolske zavode: na gimnaziji in učiteljišči poskušajo pevati Cecilij skladbe v umetni obliki: pri šolskih sestrah in mestnih šolah ljudsko petje po Ceciliji in Hosani. Da se v duhovščini že nekaj let goji cerkveno petje v vseh oblikah le po Cecilij. duhu, to je že obče znano.

Za vse te prikazni bodimo Bogu hvaležni ter delajmo naprej!

4. Kaj namerava društvo za prihodnje leto?

- a) Pevska šola se bode skušala stalno urediti v dveh oddelkih, za priprosto ljudsko petje in pa za umetne skladbe.
- b) Društvena knjižnica bi se rada pomnožila z najbolj potrebnimi teoretičnimi knjigami za privatne študije; muzikalije se bodo kupovale po potrebi v mnogih iztisih.
- c) Razpisali bi radi nekaj štipendij za domače organiste in za učence ljubljanske orgljarske šole.
- d) Priredili bi radi radi kurs za organiste že letos jeseni, kakor je ta stvar omenjena bila pri lanskih konferencah.

Ta vzpored izvršiti zamore društvo le z zedinjenimi močmi. Zatoraj se prav vljudno častiti udje prosijo, naj svojo letnino odrajtajo; prosijo se zlasti preč. gg. duhovniki, naj društvene namene z besedo in dejanjem podpirajo.

Dr. Kukovič.

Majnik in njegova lepota.

(Spisal A. V.)

Le enkrat daj še, majnik zlati!
Da gledam zorni, tvoj obraz;
Ne braaim se potem zaspati,
Noč pridi mi in večni mraz.
Boris Miran.

Te besede pesnikove izraža bolnik prijateljsem svojim in pričakuje težko lepega, veselega in cvetočega majnika ter upa, da se mu ljubo zdravje še zopet povrne in popolnoma okreva. Resnica, majnika se vse veseli, da, celo majhni

otročič veselja poskakuje, ko mu draga mamica pripoveduje o maji, kajti rad bi že trgjal lepe rožice in se veselil prekrasne prirode.

Mesec majnik, kako lepo ime! V njem začne vse zeleneti, zemlja dobi veselejo barvo, ptičice žgolijo že za rano melodije stvarniku svojemu v čast, rožice cvetó in nam umrljivim ljudem delajo veselje. To je krasota meseca maja! Zatoraj pridi majnik zlati! — A kaj naj storimo v majniku? Marijo bodeimo častili, njej se priporočevali in va-njo stavili upanje svoje. Mariji v čast hočemo cvetlice nabirati in jih ji v dar poklanjati. Majnik je Mariji posvečen, zatoraj jo hočemo tudi mi, kot njeni nevredni častilci, po svoje častiti!

Ako želimo v majniku Marijo častiti in obhajati nam priljubljene „Smarnice“, okinčajmo primerno poprej njeni altar, kjer se bodeimo vsak dan zbirali. Sv. Henrik II. je imel veliko veselje do lepotičenja cerkev, v ta namen je mnogo denarja razdal; še celo Blejskega jezera se je spomnil. Besede njegove so bile: „Prevelik je Gospod, čegar bivališče je cerkev, da bi se ne potrošilo kaj v slavo njegovega veličastva.“ Tudi mi recimo: „Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše, in kraj, kjer biva tvoje veličastvo“. (Ps. 25, 8.) A brezbožneži sedanjega časa kričó na vse grlo: „Zakaj tolika potrata, čemu toliko zapravljevosti za cerkve, saj Bog ne gleda na zunanji kras, ampak da ga v duhu in resnici molimo! Koliko bi namreč lahko dobrega in koristnega se storilo s premoženjem, ki se za cerkve in kinč po nepotrebnem potrosi!“ Kaj pa mi, katoliški kristjani? Se nam-li ne zdi to brezbožno? Varovati se hočemo, da se nam ne zgodi, kakor Judu Iškarijotu, ki je godrnjal nad Magdaleno za voljo drazega mazila. Njemu se je tudi dozdevala potrata denarja. A kaj je dobil Judež v plačilo? — Vrv! Judežu ednaki so, ki brodiyo o cerkveni potratu. Tudi onim ni mar za dobrotne naprave in uboge, ampak na svoj dobiček gledajo. Kar se za cerkveno lepotiče vzame, to jim je potrata, a kar ti zapravijo pri igrah, žrtji in pijančevanji; v gizdavosti, v obleki in v nesramnosti, to ni potrata in potreba za dobrodejne naprave in uboge se vrže — pod klop. Ako pa oni sprejemajo darila, zapuščine in dedščine, to je prav veljavno — ni potreba milosti na uboge: če pa kdo od svojega premoženja kaj cerkvi podari, tedaj je ogenj v strehi, prenapeta — pobožnija je tega kriva; tukaj bi morali mesto cerkve ubogi stopiti na vrsto. Tako govore ti hinavei. A mi se spominjajmo uboge vdove v sv. evangeliju!

Prišel bo pa enkrat dan, in bode se razvidelo, kdo bo imel večje tolažilo, veselja in dobička od svojega zemeljskega premoženja. Vsak goreči kristijan, čeravno mu ni možno cerkvam lepotičja spraviti, ne bode vsaj tega koristnega dela oviral in onih ne zasmehoval,